

+

Jak se v Mezêcích hanáckê mlovivávalo, mlovi a snat' ešê nejakó dobô mlovit bôde.

Jak ta doba bôde dlóhá, těško řict. Přémê si, abê bêla co nédelši, a záleži to jenom na nás, na Hanákách. Tymto slovníčkem bêch chtěl přêpomenót našém potomkum, jak mlovilê jejich přetci.

Na óvot

Slovníček je ôrčené pro fšeckê Hanáckê, přiznífce hanáčtênê ê tem, kerém se hanáčtêna lébi nebo keři se o ňô zajimájó. Hanákama só mêšleni ti, co hanáckê mlovijó nebo aspoň ômijó, ale aj ti, co se za Hanáckê považôjý. Je pravdó, že Hanáku ôbévá. Staři ômirájó a z mladéch mlovi hanáckê málogdo. Naôčet se vêslovovat typickê hanácky samohláskê ê a ô je možny jenom v děckym věkô. V rodinách, gde jenom jeden z rodiču ômi hanáckê, ôš to svy děcka věčinó nenaôči. A gde ômijó obá, só nélepši podminkê, abê se ê jejich potomci naôčêlê mlovit hanáckê. Je velêká škoda, že to věčinó nedêlájó.

V dobê myho mládi v Mezêcích skoro všeci mlovilê hanáckê. Spominám jenom paŋmámô Vaňkovô, a možná bêlo ê nekolêk dalších lêdi, keři „mluvili česky“, a pantátô Královiho, keré jako jediné v dědinê „mlovile čohácke“. Kolêk lêdi v dědinê fčêlká mlovi hanáckê je těšky odhadnót, ale mêslim si, že jich moc néni. Rát bêch se mélêl.

Pišmê jak mlovimê

Mym cilem bêlo co névěrňeš zachêtit vêslovnost' hanáckêch slof. Proto só psany tak, jak se vêslovôjý, bes ohledô na mlovnicky pravidla, pokuť nejaky v hanáčtênê vûbec egzistôjý. Nekery hanácky slova psany podle vá této zásadê se Vám mužó zdát trochô divny.

Zásadni odlêšnostó hanáčtênê od češtênê je poôžévání samohlásek ê a ô. Podle odborné literaturê to je šêroky středopatroy e a šêroky o. Chtěl bêch ôpozornit, že této samohláskê se ojedinêle vêslovôjý zdlóha. Pro ně sem poôžêl znakê è a ò. Poôžévání techto samohlásek v textô je dobry pro jejich snadňeši čtení, správnó vêslovnost' jednotlivêch slof a negdê ê rychlêši pochopení jejich vyznamô.

Také bĕch chtĕl ōpozornit na psani znĕlĕch sōhlĕsek **b, d, d', h, v, z, Ź**. Na koncō slof se tĕto sōhlĕskĕ zĕsadnĕ vĕslovōjō neznĕle, a to ě f ěšĕtĕnĕ. Zatimco v ěeskĕch tekstech mosimĕ podle pravidel spisovnĕ ěšĕtĕnĕ psat co nevĕslovōjemĕ, dovolĕl sem si f tymto slovníčkō psat to, co slĕšimĕ, tj. sōhlĕskĕ **p, t, t', ch, f, s, Ź**. Obdobnĕ je to ze znĕlĕma sōhlĕskama na koncō slabik a na koncō pĕdloŹek. Tam je to ale nepravidelny a zĕleŹi na tym, kerĕ nĕsledōje hlĕska.

Mĕslim si, Źe je takĕ zbĕteĕny, abĕ hanĕckĕ abeceda mĕla pismenka **q, x, w**. Misto **q** se dĕ psat **kv**, místo **x** pak **ks** nebo **gz**, zĕleŹi jak gde se to vĕslovōje, a místo **w** bĕ se muhlo psat jednodōchy **v**. Ō cĕzich slof nebo ō slof s cĕzim puvodem bĕch se pĕklĕnĕl je takĕ psat tak, jak se vĕslovōjō.

Psani samohlĕsek **ĕ, i, y** a jejich vĕslovnost' ve spojeni s nekerĕma sōhlĕskama bĕ mĕlĕ fšeci ōmĕt za školĕ. Je to ale zbĕteĕnĕ sloŹity a dĕlĕ se f tym hodnĕ ěĕp. Pokus o zmĕnō psani hanĕĕtĕnĕ oproti ěeskĕm pravidlum ōdĕlal pan Borockĕ ve svym slovníkō. A ōdĕlal to z grōntō. Uplnĕ pĕstal ōŹĕvat samohlĕskō **ĕ** a poŴŹĕvĕ jenom mĕky **i**. Misto **bĕ, pĕ, vĕ** se piše **bje, pje, vje**, místo **mĕ, mnĕ** se piše **mĕe** a místo **dĕ, tĕ, nĕ** poŴŹĕvĕ **d'e, t'e, n'e**. Obdobnĕ **di, ti, ni** je nahrazeny **d'i, t'i, n'i**. Hlĕskō **y** vĕĕinō nahrazuje **e**. Nĕni ale patrnĕ, jak se vĕslovōje. Toto se mnĕ zdĕlo na Hanĕkĕ moc „revoluĕni“. Zustal sem ō zaŹĕtyho a ōdĕlal vyjimkō s pĕŹjatĕ zĕsadĕ: piš jak mloviš.

K obsahō

Dalšim mym cilem bĕlo poŴkĕzat na rozdilĕ mezĕ hanĕĕtĕnō a spisovnō ěšĕtĕnō a proto sem všĕckĕ hanĕcky slova porovnával ze slovníkem spisovnyho ěeskyho jazĕka. Pĕŕĕ rōce sem mĕl osmidilnĕ „Slovník spisovnĕho jazyka ěeskĕho“, ōš trochō staršĕ, vĕdanĕ v rokō 1989, kerĕ obsahōje pĕs 190 000 hesel.

Ōkĕzalo se, Źe ěĕstĕ hanĕckĕch slof, kery nemajō ve spisovnĕ ěšĕtĕnĕ obdobō, nĕni zas tak moc. Ve slovníčkō sō všĕckĕ, kery znĕm a na kery sem si spomnĕl. Tĕ sem zvyrazil ěervenym pismem. Ō nekerĕch bĕlo tĕšky najit spisovny ěesky slovo s odpovidajicim vyznamem a nebo vubec vĕjĕdĕt vyznam teho slova.

Vĕĕina hanĕckĕch slof je podobnĕch s ěeskĕma. Ō tech sem se snaŹĕl ōvist spisovnĕ tvar a negdĕ sem ōpĕsnil ě jejich vyznam a nebo ōvedl vyznam dalšĕ. ProtoŹe techto slov je hodnĕ, nemuŹō bĕt ve slovníčkō všĕckĕ, a tak sem mosĕl

zvažovat, kery do něho zařadim a kery nè. Snažêl sem se přednostně ôvádêť slova z hanáckéma samohláskama ê a ô.

Só ê slova, kery majó spisovné české tvar, ale v hanáčťênê se poôžévajó v inčim vyznamô. Tê só psany normálnim pismem, nè klôstym.

A obrácenê só slova, o keréch sem si mêslêl, že majó hanácké tvar. Ale gdêš sem zjistil, že majó spisovné české tvar, tak sem je do tohoto slovníčkô nezařadil.

Literatura

Inspiracó a pomocnikama přê zestavováni slovníčkô mnê bêlê:

- ôš spiš zminêné „Slovník spisovného jazyka českého“, spracované „Ústavem pro jazyk český ČSAV“, vêdané bêl v rokô 1989 v nakladatelstvi ACADEMIA
- hanácké slovníček v knišce „Hanáčťêna pro každé deň“, autorem je pan Jiří Chlebníček z Lešťênê, vêdaná bêla sókromym nákladem v rokô 2003
- kniška „Hanácký slovníček“, autorem je pan Pavel Pospêch a spoluautoři, vêdala jô v rokô 2008 „Společnost přátel vesnice a malého města“
- „Slovník nářečí obce Kobylí a okolí“, prezentované na vebovéch stránkách, autorem je Prof. Ing. Josef Coufal, CSc
- „Hanácké slovník, hanácký slovník středohanáckého nářečí“, jehoš autorem je pan Josef Borocký, prezentované je takê na vebo
- „Kolik řečé nadêláš, tolekrát seš Hanákem (první ocebica hanáčťêne na zaročenê hanáckym servro)“, ômistêná na vebovéch stránkách Olomóca, autorem je pan Libor Smital

Závêrem bêch Vás chtêl požádat, abêste se zamêslêlê nat budócnostó hanáčťênê a třeba ê pomuhlê, podle svéch možnosti, jô zachovat.

A ôš předem děkôjô všeckém, keři mě ôpozornijó na hanácky slova, kery sem do slovníčkô nezařadil, a nebo se Vám ô nekeréch slof lepšê podaři vêjádřêť jejich vyznam a nebo najit vyznamê další.

Předmlovô napsalê a zestavováni slovníčkô dokončêlê v dôbnô rokô 2013 pantáta Fantôlu z Mezêc.

Slovníček

A

abê
abêch, abês abêsmê, abêste
agát
aji
alêja
ancêjáš
árešt

aby
abych, abys, abychom, abyste
akát
aj, a také
alej
d'ábel, čert
arest, vězení

B

babóňat

babôšêt se; za- (se)
bácnót

bacôlatêt; za- se; z
bacôlka
baček

bačmachê
bagón

bachroň
bakôla

bakôlaté

bakôlêt; na- se, z-

balamôtit; na-; o- (se)
balda

balêt; do-; na-; od-; o-; ô-; pře-; přê- (si); roz-
(se); vê- (si); z- (se); za- (se,si)

balêt; na- si; -z

bambôla

bančêt; do-; na-; z-
baňka

banděro, band'ór

barák

baróšek; barôška

brzy ráno vstávat;
v noci nespát, ponocovat
chumlat se
bácnout, bacit, bouchnout;
spadnout
baculatêt
baculatá, plnoštíhlá osoba
tlustá osoba
rozchozené, zablácené boty
bagoun;
ušpinělec
bachráč, tloušťík, tlust'och, břicháč
bakule, kulovité těleso, boule;
hodně něčeho
baculatý
jíst (o dítěti)
balamutit, obelhávat, klamat, šálit
hůl na rážení ořechů
balit
balit;
projevovat zájem (o děvče)
bambule, věc kulatého tvaru;
nemotora, hlupák, budižkničemu
bančit, bít, tlouct
kukaň pro kvočnu
velké břicho
postel, lůžko
mazlivé oslovení dítěte

bartušek**baš'êt;** do-; na- se; pře- se; z-**bázlêvé****bažêna****béčák****béčňa****bék**

bělka

bes**běsêt se;** o- (se)**běsêt se;** na- se**béváni****bévat;** do- (se); na-; o-; od-; ô-; po-; pře-; pře-; z-; za- se;**bè****bê****bêblat se;** ô- (se); po- (se); roz- (se); za- (se)**bêčêt;** ô- se; na- se; roz- se; za- (si)**bêdlêt;** do-; vè-; za- (se)**bêdlo****bêdylko****bêch, bês, bêsmê, bêste****bêk, bêkot****bêt;** do- (se); na-; nado-; poz-; pře-; pře-; ô-; vè-; vèdo-; z-**bêtelné****bêt'****biskôp****blemcat, lembat, blômbelat;** roz- se**bléskat (se);** na- (se); roz- (se), vè-**bléské;** blêšši**blésko;** blêš**blézat;** do-; na- se; o-; ô- (se); vè-**blêš'êt se;** ros- se; za- se**blêš'êvé****blôncala****blôncat****blôncat (se)****blôt****blôt;** do- (se); na-; po- (se); vè- (se); z- se**blvoň****bóchat;** do- (se); na-; od-; pře-; roz-; vè-; z-**bóchat;** na- se; pře- se; roz- se; z-

košík

baštit, hodně nebo s chutí jíst

bázlivý, bojácný, ustrašený, lekavý, nesmělý

bažina

býkovec, karabáč upletený z býčích žil

těžká práce

býk

pletýnka z kynutého těsta

bez, šerík

běsit se, věšet se

běsit se, tahat se s něčím

bydlení

bývat;

bydlet

bé, bečení ovce

by

mazat se, lepit se

bečet;

brečet, plakat

bydlet

bidlo;

bydlo

bidýlko

bych, bys, bychom, byste

brek, brekot

být

bytelný, pevný, důkladný

byť, ač, ačkoli, i když

biskup;

zadek u drůbeže

houpat, komíhat, sem tam se kývat

blýskat se, třpytit se

blízký; bližší

blízko; blíž

lízat

blyštit se, zářit, lesknout se, třpytit se

blyštivý, třpytivý

toulavý člověk

bloncat, pohybovat se bez cíle, toulat se,

bloumat

bloncat, houpat, komíhat

blud, mylný názor, klam

blít, zvracet

blboun, hlupák, blbec

bouchat, tlouct

hodně jíst

bóchat se	potulovat se; ztěžka chodit
bóňat	bloumat
boskê, poboskê	naboso
bóřka	bouřka; prejt
bôben	buben; krach
bôblat; do-; pro-; pře-; vê-; za-	bublat
bôbnovat; do-; roz- se; vê-; za-	bubnovat
bôbřêt; na- (se)	bubřet
bôclák	buclatý hrnec
bôclatět; z-	buclatět
bôčet; do-; roz- se; za-	bučet; hlasitě brečet
bôdik	budík
bôdit (se); na- (se); po-; pro- (se); vê- (se), z- (se)	budit
bôdóci	budoucí
bôdovat; do-; pře-; vê-; z-; za-	budovat
bôchan	bochník
bôchánek	bochánek
bôchta	buchta
bôk	buk
bôlák	baňatý hrnec
bôlêt; za- (si)	bulit, plakat, brečet
bômbela	neobratný, pomalý člověk
bômtat	odmlouvat, dávat najevo nespokojenost
bôntovat; na-; z-	buntovat, navádět, podněcovat
bôrcovat; vê-; z-	burcovat
bôrda	dům na spadnutí
bôšêt; na- se; roz- se; za-	bušit
bôt'; bôt'to	buď; buďto
brablenec	mravenec
brajgl	nepořádek
brčet; za-	odmlouvat, reptat
bréle	brýle
brêčet; o-; ô- se, po- si; roz- se; za- si	brečet
brênda	brynda, nechutný nápoj
brêndák	bryndák, uvazuje se dětem pod krk
brêndat; po- (se); za- (se)	bryndat, nevhodně rozlévat
brôcan	nepodařená buchta
brôčet; roz-se; za- (si)	bručet
brômlat; za- (si)	brumlat, bručet
brôs	brus
brôtvan	pekáč
brucók	batoh, ruksak

brykôle
břéskat; roz- se; za- (si)
březôlka
břétva
břôch; **břôšêsko**
budák
buch
bylêna
bzdina
bzôčet; do-; roz- se; za-
bžônda, **žbrônda**

drahoty, okolky
vřískat
přírodní barva na velikonoční vajíčka
břitva
břicho, velké břicho
neprůbojná osoba
bůh
bylina
skoro nic, malé množství
bzučet
žbrunda, nedobrý nápoj

C

cabnót
cabnót se
cahél
cachtat se
caloň
cálovat; za-
camfrňoch

cancór
cancórek
cápat; na-; o-; ô-; ros-
caplovat; o-; ô-
caplovat; ros-
caplovat se; ô- (se)
cavykê
cebôla
cebôlka

cepovat; vê-
cera
cezan

cezátko
cêconit; na- se; ros- se
cêcór
cêcórek
cêcórem
cêgán
cêgánit
cêmbál
-cêzêt; ot-; s-

kopnout
minout se, netrefit se
poslední při jídle
vychloubat se
výrostek
platit
kousek něčeho;
malé dítě
cancour, kus hadru, útržek látky
kousek něčeho
trhat
třást, třepat
trhat, cuckovat
namáhat se, tahat se (s něčím)
cavyky, okolky, drahoty
cibule
malá cibule;
nakrájená smažená cibule
napomínat, vychovávat
dcera
cedník;
kropítko na konvi
cedítko, malý cedník
plakat, brečet
proud tekutiny
malý proud, pramínek
proudem
cikán
cikánit, lhát, podvádět, klamat
hrozen
-cizit

cêzi
cibrovat; vè-
cimbat; vè- se
cingat; ros-; za-
cirátê
cityrovat

cmrchtat
códit; vè-

cófat; vè-; za-
cosê, cosêk
côcák
côcat; o-; ô-; ros-; vè-
côcek
côckovat; na-; ros-
côcmat se
côchan
côchat; po-; ros-

côchta, côchtla
côkr
côkrář
côkrovat; do-; na-; o-; po-; pře-; přê-; vè-
côlêk
côlêmbat se
côlênovat se
côlêt se; ô- se
cômel
cômlat; o-; po-
côňár
côp
côpítat; do-; pře-; přê-; ot-
côpkat; do-; pře-; přê-; ot-
côpovat; ros-
côrdat ; na-; ros-; vè-
côrdat se; po- se; ô- se; vè- se; za- se
côrdik
crcek
curyk
cvibôch
 cvrkot

cizí
 komandovat, pořádat, učit mravům
 platit; zaplatit hodně peněz
 cinkat
 ciráty, okolky, drahoty
 citýrovat, nadměrně rozkazovat, přikazovat,
 sekýrovat
 mít rýmu, smrkat
 hltavě pít;
 čistit studnu
 couvat
 cosi
 cucák, ještě pije mateřské mléko
 cucat
 cucek, kousek
 cuckovat, trhat na kousky
 cicmat se, mazlit se
 nedojedené jídlo
 cuchat, mačkat, muchlat;
 nechávat zbytky
 cuchta, neupravená žena
 cukr
 cukrář
 cukrovat
 culík
 klátit se, kolébat se
 chodit od ničeho k ničemu
 culit se, usmívat se
 cumel, dudlík
 cumlat
 malé zakrnělé zvíře
 cop
 cupítat
 cupkat
 cupovat
 rozlévat vodu, šplíchat vodou
 máchat se ve vodě
 malá místnost, komůrka
 trocha, kousek
 zpátky, dozadu
 piškotová buchta
 shon, rychlé pobíhání

Č

čácha; čáchora

čáchat

čáchnót

čamčet; do-; ô- se; po- si; ros- se; za-

čančat (se); na- (se)

čárat, čárovat

čepěřet se; na- (se); ros- (se)

česněk

čést; ode-; pře-; přê-; vê-

čê

čêčufka

čênit; ot-; ô-; vê-

čênit se; přê- se

čêsté

čêstit; do-; o- (se); pře-; vê-; za-

čibět; na- se; o-; ô-; ros- se; vê- se; za- (si)

čisê

člampat; do-; ô-; po-; přê-; ros-; s-; vê-; za-

člôn

člôpek, šlôpek

čmajdat; ros- (se); s-; za-

čmajdê

čmód, čmad

čmôchat; vê-, za- (si)

čmôchat; vê-

čověk

čôbat; do-; na-; s-

čôbat

čôbnót

čôbrnět

čôčet

čôdit; do-; o-; vê-; za-

čôdlék

čôhácké

čôháct'êna

Čôhák

čôhélat; do-

čôhlat; za-

čôch

noha; velká noha

něčím mlátit

udeřit, praštit

plakat, břečet

strojit se, zdobit se

chodit rázně sem a tam

čepýřit se

česnek

číst

či, anebo

čočka

činit, konat

činit se, snažit se

čistý

čistit

plakat

čísi

šlapat

člun

stupínek, schodek

šmajdat, pajdat, pokulhávat

sešlapané boty

čmoud, dým, kouř

kouřit (cigaretu)

čmuchar, slídit;

čenichat, větřit

člověk

čubat, švihat (bičem)

rychle chodit;

krást

čubnout, švihnout, udeřit;

ukrást

čubrnět, dívat se překvapeně

čučet, překvapeně hledět

čoudit

čudlák

čuhácký

nářečí, kterým mluví Čuháci

Čuhák, přezdívka části Hanáků na jih od Olomouce

špatně hořet

nesrozumitelně mluvit

čich

čôchat; do-; na- (se); o- (se); vê-
čôchnót (si); na- (se); ô-; přê- (si); vê-; za-
čôchta

čôchtat; do-; ô-; za-

čôchtat

čôchtat se

čômák

čômákovat

čômět; za- se

čôňa

čôpr, čôprné

čôpřêna

čôt; ô-; vê-; za-

čubr

čuna

čichat

čichnout

hustá polévka nebo omáčka;

upovídáná osoba

míchat dohromady

mluvit jedno přes druhé

šťárat se v něčem, přehrabovat se v jídle

čumák, čenich;

huba

čumákovat, nečinně přihlížet, dlouho čekat

čumět, upřeně hledět

huba, tlama

čupr, svěží, čilý

čupřina, kadeř, kštice

cítit

vrabec

čuně, ušpiněná osoba;

prasnice

D

daf

děfčêsko

dêbê

dêbêste

dêbêsmê

dêcinkê

dêcky

dêčka

dêka

dêkl

dêndat, dyndat; vê-

dêňa

dêt'

dêš

difka

dinst'ákê

divós

diža

dlábit se; na-

dlachmat; do-

dlachmit, drachmit; ô-; za-

dlôho; dyl; nédyl

dlôch

dlôžêt; ot- (se); pře- (se); za- (se)

dav

děvčice

kdyby

kdybyste

kdybychom

dycinky, vždycky

dycky, vždy

dečka

deka

dekl, poklop, víko

mámit, škemrat

dýně

vždyť

když

dívka, děvečka

kompot z jablek

divous, podivín, mrzout

díže, dřevěná nádoba na mísení těsta

hltavě jíst

tisknout, mačkat (dívku)

mačkat

dlouho; déle; nejdéle

dluh

dlužít

dneská, dnesky	dnes
dobêtek	dobytek
dochramosit	zřít, zranit
dochtor	doktor
dolêna	dolina
domaraščené	dotlučený
domrza	osoba působící mrzutosti, stále něco chce
doranec	durancie, druh švestky
dosavát'	dosud, doposud
dostôpné	dostupný
došêroka	doširoka
doškê	došky, slaměná krytina
dožebračêt se	zmrzačit se
dožhrat se	dožrát se, silně se rozzlobit, dopálit se
dôp	dub
dôben	duben
dôdan	dudlík
dôdê	dudy;
	velká prsa
dôha	duha
dôch	duch
dôchna	duchna, peřina
dôndat; do-; na- se; ô- se; vê-; za- si	tahat dudlík, pít z dudlíku
dônêt; roz- se; za-	dunêt
dôrdit se; roz- se; za- se	durdit se, zlobit se, hněvat se
dôřêt; na- (se); z- (se)	duřet, opuchávat, otékat
dôsno	dusno
dôsêt (se); do- (se); na-; ô- (se); pře-; přê- (se); vê-; za- (se)	dusit
dôša	duše
dôšovat se; za- se	dušovat se, zapřísahávat se
dôt; do-; na- (se); pře-; vê- (se); vz- (se); z- (se); za-	dout, foukat, fouknout
dôté	duť
dôtina	duťina
dôžêna	dužnina
drêjáčnica	uhádaná, ukřičená ženská
drêják	dryák, silné pití
drndit; na- se, za- si	klevetit
dróška	družička
drôhé	druhý
dršťkovat; na-; vê-	nadávat, hubovat
drvárník	dřevník
dřif	dřive
durch	skrz naskrz
dyl	déle

dylka, zdylka
dynko
dyšť
dyšťofka, dyšťufka
džgat; na-; pře-; vě-
džiganec, džoganec
džigat, džignót, džognót

délka
prkénko na krájení
déšť
dešťová voda
cpát
píchanec
píchnout, bodnout

Ď

d'óra
d'óravět; pro-
d'órečka
d'órka
d'órkovač
d'órkované
d'órované
d'ôbat; do-; ô-
d'ôbat, d'ôbnót; po-; pro-; vě-; za-
d'ôbat, d'ôbnót; do-; o-; ô-; po-; vě-
d'ôbek, d'ôpka
d'ôpa
d'ôpkované
d'ôpkovat; do-; na-; o-; po-; vě-

díra
děravět
dírečka
díрка
dírkovač
dírkovaný
děrovaný
d'obat, něco drobného dělat;
d'obat, slabě klepat;
d'obat, zobat, klovat
tečka, malá skvrnka;
důlek na tváři po neštovicích
zadnice
tečkovaný
tečkovat

E

egzistovat
eklovat se
ešlê
ešlêpak
ešlêže
eštêže

existovat
protivit se
jestli
jestlipak
jestliže
ještêže

Ê

ê
ênô
ênôbat'

i
inu
inu ano

F

f

f-

fagôla

fajčák

fajčêt; do-; pro-; vê-; za- si

fajfka

fanzól, fônzól

(tvrdé jak f.)

faň

faska

fášek

fazôla

fcelkô

fčela

fčelařêt; do-

fčereršek

fčêl, fčêlká, fčêlky

féfara

fidlikat; do-; za- (si)

fidlikat; do-; ô-; pře-; vê-;

fifák

fifôlêt; do-; ô- se; za-

fikat; do-; na-; o-; ô-; ot-; po-; pro-;ros-; vê-

flág

flagan, flaganec

fláгат; do-; na-; po-; pře-; ros-; s-; za-

fláгат; do-; na-; po-; pře-; ros-; vê-

fláгат se

flágnót

flandra, flôndra

flastr

flastrovat; za-

flênta

flôk

flôsat; po-; o-; vê-

fňáгат, fňágávat; po-

v, předložka

v-, předpona

fagule, pochodeň, velký oheň

oheň z bramborové natě

kouřit

noha

hodně tvrdý

fajn, příjemně, pěkně, dobře

plechová nádoba na sádlo

fáč, obvaz

fazole

vcelku

včela

včelařit

včerejšek

včil, nyní, teď

fejfara, píšťala, trubka

fidlat, neuměle hrát

fidlat, neuměle řezat

velký nos

pískat

stříhat

flák, velký kus

flákanec, ještě větší kus

flákat, bít, tlouct

flákat, sekat

flákat se, potulovat se, vyhýbat se práci

fláknout, udeřit, uhodit, praštit;

spadnout

žena běhající za muži, běhna

záplata;

pokuta;

trest ve vězení;

dlažební kámen

dláždit;

záplatovat

flinta, puška

flok;

krátký špičatý kolík

flusat, plivat

brečet, plakat

fňôkat, fňôčet; do-; na- se; ros- se; za- (si)	fňukat, poplakovat stále naříkat
fňôkna	osoba stále naříkající
fóňa	fouňa, nadutec, nafoukanec
fós	vous
fôčet; na-; ros-se; za-	fučet, prudce vanout
fôk	fuk, mezera
fôkéř	fukéř, silný vítr
-fôkovat; do-; na- (se); o- (se); ot- (si); ô-; pot-; pře-; přê-; ros-; s-; vê- (se); za-	-fukovat
fônět; ros- se; za-	funět
fôtrál	futrál, pouzdro
fôtro	futro, zárubeň dveří; krmení pro dobytek
fôtrovat; do-; na-	futrovat, krmit dobytek
fprostřetkô	uprostřed
fpředô	vepředu
frcat si	troufat si
frflat	nadávat na něco, stěžovat si, kecat
frňák	vybíravá osoba
frgôla	velký nos
frgôlêt; vê- (se)	smrkat
frôcek, frôcan	fracek, spratek
fskôtkô	vskutku, opravdu
fšeci	všichni
fšeckê	všechny
fšedni	všední
fšelêjak	všelíjak
fšêvák	všivák, darebák
fšôdê	všude
fšôdêma	všudy
fták	pták
fteřêna	vteřina
fusakla	fusekle, ponožka
furêja, furija	fúrie, rozezlená, rozlícená osoba
furt	neustále, pořád

G

g	k (někomu, něčemu)
gábl	jídlo; kabel
gáblovat; na- (se)	jíst

gajst	elektřina;
	síla;
	něco dobrého;
gále	oči
gat'kê	malé katě;
	kalhotky
gaval	kaval, velký kus
gavalec	ještě větší kus
gdákat; vê-; za-	kdákat
gdesê	kdesi
gdêbê	kdyby
gdêsê	kdysi
gdosê	kdosi
gebirê	vlohy, schopnosti
gebôla, gebeňa	kebule, hlava
gecnót, gêcnót; z-	kecnout, spadnout;
	tvrdě dosednout
	hustá omáčka;
gêgla	upovídáná osoba
	mazlavý
gêglavé	hloupě mluvit, kecat hodně povídat
gêglat	mazat se, špinit se
gêglat (se); po- (se); ô- (se); za- (se)	hltavě jíst
glábit; na- se	velký kus
gláf, gláfoň	hustá polévka nebo omáčka
glaga	rozbředlý
glaglavé	blbě mluvit
glachtat; vê-	klevetit, vybavovat se, dlouho povídat
glajdat	klátit se, viklat se;
glajdat se; roz- (se); vê- (se)	být volný, větší než třeba (boty, oblečení)
	široké kalhoty;
glajdê	klevety
	kus chleba, buchty
glápit	hustá omáčka
glêchta	lok
glg	hltavě pít, lokat
glgat; do-; na- se; vê-	hltavě pijící osoba
glgoň	krém na boty
glóbin	kór, docela, hodně
gór	kořala, náruživý piják kořalky
gořala	kořalka
gořalka	gracka, široká motyka
graca	síla
grádê	ruka
gramla, gremla	nešikovný
gramlavé	okraj kachlových kamen
granec	opadávat od pusy
grêndat; po-	

grêntat; po- (se); ô- (se)

grêntê

grgat

gróška

gróža, grôža

grônfešt

grônt

grôntovat; vê-

gryc

gřajfnót; ô-; pře-; za- se

gumišic

guráš

gvečerô

gvulê, gvulêvá

slintat

sliny

krkat, říhat

kroužek;

prstýnek

kroužek na řetězu k uvázání dobytka

základ

grunt, statek

gruntovat, důkladně uklízet

chlapisko, statný chlap

kousnout

prak

kuráž, smělost, odvaha

kvečeru

k vůli

H

hábê

hadlák

hafôl, hafôla

hagnózek

hajsák, hajsón, hajsoň

hajsat, hajsovat

hákat

háklêvé

haklovat; ô-; pře-; z-; za-

halastrón

halat; vê- se

halôs, halôza

hamárê

hampés

harmara

harênek

haňbola, haňbôla

haňbolêna, haňbôlêna

harabózi

harmara

hartôsêt; za-

hazuk, hazór

hébat; na-; o-; od-; ô-; pro- (se); pře-; pře-;

roz-; vê-; za-; zo-

šaty, oblečení

trhan, ošusta

mnoho

náhrdelník, přívěsek

výrostek

chodit, běhat po vesnici

pomalou a špatně číst

háklivý, choulostivý, náchylný

plést, háčkovat, šít

vysoký dospívající kluk

hajat, ležet

haluz, větev;

vysoká postava

hamáry, mrzutosti, nepříjemnosti, spory

hampejz

hrbol na cestě

almara, skříň

slaneček

nestydatý muž

nestydatá žena

haraburdí, nepotřebné věci;

krámy

almara, skříň

hartusit

hazuka, kabát, hábit

hýbat

heftnót; přê-; z-

héhôla

hemzat

hemzê

héné

hések

heskê

-hêbat; doo-; na- (se); nao-; o- (se); od-; ô-; pod-; pro- (se); poo-; pře-; přê-; roz-; vê- (se); za-; zo-

hêbno

hêkat; za-

hênót; ô-; po-; vê-; z-; za-

hêzdit; o-; z- (se); zo-

hlésta

hlêna

hlópš, hlóbješ

hlôběnka

hlôčné

hlôché

hlôpši

hmla

hnet'

hnikat se

hnipat, hňápat

hnôti

hnujsko

hnyst; ô-; vê-

hňácat; na-; ô-

hňápnót

hňôp

hóba

hóhat; vê-

holčêčka

holôp

hořčêca, hoř'êca

hospodêňa

hôba

hôbaté

hôbička

hôbit; vê-; za-

hôblék

hôblovat; na-; o-; od-; ô-; pře-; přê-; vê-; z-

hôbnót; z-; vê-

lehce šitím přichytit

hejhula, hrubý, neohrabaný člověk

kecat, hloupě mluvit, žvanit

kecy, tlachy

hajný

hejsek, lehkomyšlný, povrchní mladík

hezky

-hýbat

honem, rychle

hekat

hynout

hyzdit

hlísta, žížala

hlína

hlouběji

hlubší miska

hlučný

hluchý

hlubší

mlha

hned

poš'uchovat se, škádlit se

podřimovat

hnutí

hnojiště

hníst

mačkat

spadnout;

uhodit

hňup, velký hlupák

houba

plýtvat, nešetřit

holčička

holub

hořčice

hospodyně

huba, ústa;

houba

hubatý, prostořeký

hubička, polibek

hubit

hoblík

hoblovat

hubnout

hôbovat; vê-	hubovat
hôčet; roz- se; za-	hučet;
	hlasitě mluvit
hôdica, ôdica	udice
hôdirna	udírna
hôdlat	hudrovat, projevovat nespokojenost, durdit se,
	hubovat
hôdit; ô-; roz-; vê-; z- se	udit
hômno	humno;
	stodola
hôhlat ; za-	huhlat, tlumeně, nezřetelně mluvit
huhňat; za-	huhňat, mluvit nosem
hôlék	malá úzká místnost
	ulička
hôlêt; vê-; z- se; za-	hulit, silně čadit, silně kouřit
hôpkat; do-; ot-; pře-; pře-	hopkat
hôpsat; do-; ot-; pře-; pře-; vê-; za-	hopsat
hômpat; -hômpnót; po-; z-; za-	houpat
hôngat (se); za- (se)	hongat, houpat, kývat
hântovat; z- (se)	huntovat, ničit, kazit
hôňa	houně, pokrývka z hrubého sukna
hôňaté	huňatý
hôsa	husa
hôsté	hustý
hôstit; do-; na-; pře-; pře-; z-; za-	hustit
hôtne	hutný
hôtnit; do-; ô-; z-	hutnit
hôt'	huť
hôzel	uzel, ranec
hôzeny	uzené maso
hratva	návštěva, beseda
hrbóčet; za-	hřmět, rachotit, burácet
hrbóčet se	trmácet se
hrdlêt se, hrdlačêt se	hrdlit se, namáhat se, lopotit se
hrêzat; do-; o-; ô-; pro-; pře-; vê-	hryzat
hrnčór	velký hrnec
hrôbé	hrubý
hrôbá	velká, hlavní mše v neděli
hrôda	hrouda
hrôška	hruška
hřébat; do-; na-; o-; ô-; pro-; pře-; vê-	hryzat, kousat
hřêp	hřib
hřêva	hříva
hřit (se); do- se; o-; ô- (se); pře-; pro-; roze-	hřát
(se); vê-; za- (se); ze- (se)	

CH

chabašti

chábi

chalôpa

chalôpnik

charabél

chebzi

chêba

chêbit; po-

chêbět; po-

chêbné

chêbovat; po-; zapo-

chêcené

chêstat (se); do- (se); na- (se), ô-; přê- (se);

chêtat (se); do; na- (se), o-; ot-; ô-; po-; ros-
se; s-; vê-; za- si

chlástat; do-; na-; přê-; za-

chlástnót; přê-; s-; za-

chlip

chlif

chlôbit se; po- se

chlôp

chmôřêt se; za- se

chňapnót; ô-

chňápnót

chôdé

chôdera

chôchvalec

chômáč

chômel

chômelêt (se); do-; na-; přê-; za-

chômlat (se); za- (se)

chôndel

chôravé

chôravět; o-

chôtit; o-; do-; přê-;

chôtnat; o-; vê- si; za-

chôtné

chôt'

chôt'ofka

chrašti

chrastí, drobné větve

chabí, křoví, roští

chalupa

chalupník

vetchý člověk

šeřík

chyba

dělat chybu

chybět

chybný, špatný

chybovat

chycený;

připitý

chystat

chytat

padat

padnout

chléb

chlév

chlubit se

chlup

chmuřit se

chňapnout, uchopit

praštit něčím ve zlosti;

spadnout

chudý

chuděra, chudinka, ubožačka

chuchvalec

chomáč

chumel, shluk, tlačnice

chumelit, hustě sněžit

chumlat, mačkat, muchlat

chundel, chumáč

churavý

churavět

dávat chuť

chutnat

chutný

chuť

chuťovka

chrastí;

křoví

chróst
(je jak ch.)
chvistat; na-; o-; po-; vĕ-; za

chvistat; po- se; vĕ- se; za- se

chroust;
hubená malá osoba
stříkat;
hodně pršet
mít průjem

I

ináč
inači

inčěši
inči, iné, inši
indá, indová
inde
inekca
ingóst
inôdĕma

jinak
jinačí;
v jiném stavu
zcela jiný, odlišný
jiný
jindy
jinde
injekce
inkoust
jinudy

J

ja
jádřĕnec
jagbĕ
jachat
jakésĕ
jaksĕ
jalufka
jančĕt; z- se
japčák
japčĕsko

japko strômovy
japko rajsky
japko zemsky
jářkô
jazĕk
ječmeň
jednotlĕvé
jehlĕči
jelĕto
jeskĕňa
jeslĕčkĕ
jest; do- (se); na- se, ô-; po-; pro-; pře- se;
vĕ-; za-

ano
jádřinec
jakoby
jechat, chvátat, spĕchat
jakýsi
jaksi
jalovice
jančit, plašit se, být neklidný
jablčák, víno z jablek
pole s bramborami;
velká brambora nebo jablko
jablko
rajče
brambor
jářku
jazyk
ječmen
jednotlivý
jehličí
jelito
jeskyně
jesličky
jíst

ješětné
jetrnica
jè
jèda
jèmine
jèžiši
jèžišmarjajòzêf
jônda
jôš, ôš

ješitný
jitrnice, jaternice
jé, vyjadřuje podiv, radost, povzdech
jejda
jémine
ježíš, vyjadřuje údiv, překvapení
ježíšmarjajosef
junda, švanda, legrace
už

K

kabilka
kabuš
kalénica
kalêch
kalêndář
kalôš, kalôha
kameň
kanapél
kaňór

kapalêna
kaplêčka
karbovňa
kedlôp
késtka
kéška
keré
kerésê
kévat; do-; ot-; po-; ros-; vê-; za-
kêčla
kêdan; kêdanec
kêdat; do-; na-; po-; vê-; za-

kêdnót; vê
kêndat; vê-
kênót; na-; pře-; vê-
kêpět; na-; pře-; vê-
kêsat; do-; na-; pře-; s-; vê-; za-
kêselêna
kêt

kêta

kabelka
kabát, spíš nevzhledný
kalenice, hřeben střechy
kalich
kalendář
kaluž
kámen
dřevěná rozkládací lavice na spaní
kaňour, kanec;
prasák
kapalina
kaplička
karb, dřevěná nádoba na rozpouštění vápna
kedluben
hrst klásků nebo trávy
kyška
který, kdo
kterýsi
kývat
kyčel
neskočená, zdrclá buchta
kydat, házet;
pomlout
kydnout
kandat, tlachat, žvanit
kynout
kypět
kysat, kvasit
kyselina
kyd, kydnutí;
pomluva, lež
kýta

kêtk	kytka, malá kýta
kêtiska	kytice
kêvadlo	velká kýta
kchél	kyvadlo
klačêt; do-; f-; na-; o-; ot-; ô-; pro-; pře-; přê-; s-; vê-; za-	kél, kapusta
klén	klín
klên	klín na štípání dřeva
klišťe	klíšťe; klešťe
klínót; za-	klínout, nadávat
klóp	kloub
klóct; do-; f-; na-; o-; ô-; po-; pro-; přê-; s-; vê-; za-	tlouct
klóček	klíč, klíček; klouček, malý chlapec
klódné	kloudný; pořádně velký
klóhat; ô-	klouzat
klóstnót; s-	tloustnout
klóšť'ka	tloušť'ka
-klózet; doô-; ot-; ô-; po-; poot-; poô-; pos-; pozô-; rosô-; s-; vê-	-klízet
klôbat (se); na-; vê- (se)	klubat se
klôčené	tlučený
klôčena	klučina, chlapec
klôčêsko	klučisko, velký chlapec
klôčka	klíka u dveří
-klôdit; ot-; ô-; po-; s-; vê-	-klídit
klôhnit; ô-	klouhnut, neuměle a ledabyle vařit
klôk	kluk
klôpko	klubko
klôské	kluzký
klôsté; klôšči; néklôšči	tlustý; tlustší; nejtlustší
klvnót; ô-; vê-	klouvnout
kňôčet; za-	kňoučet
kočêčênc	kočičinec
kočêčkê	kočičky, větvíčky jívý v květu
kobêla	kobyly
kobêlênc	kobylinec
koblêch	kobliha
koléči	tenké větve k topení
koler	prchlivá osoba
kolêk	kolik
kolêkrát	kolikrát
kolômbač	větší a těžší předmět než ostatní (např. balík slámy)

kómat ; pro-; vě-	koumat, přemýšlet nad něčím
komiňář	kominík
konva	konev
konyfka	konvička
kópelňa	koupelna
kopêst'	kopist, tyč na míchání těsta nebo sádla
koráp	truhlík na sekání brambor
korêto	koryto
koróhva	korouhev
koróhvít se; za- se	vrtět se, otáčet se
korotva	koroptev
korôna	koruna
kóřêt; do-; o-; po- si; pro-; pře- se; vě-; za-	kouřit
kosêsko	kosiště, násada na kosu
kosêt; do-; po-; s-	kosit, séct kosou
kostn	prádelník
košla	brusle
košôla	košile
kót	kout, roh
kotê	rosol, sulc, huspenina
kozêčkê	kozičky, květy černého bezu
kožôch	kožich
kôdêma	kudy
kôdêsê, kôdêsêma	někudy
kôdêmasê	neznámo kam
kôdlêt; po-; za-	kudlit, tahat za vlasy
kôdrna	kudrna
kôdrnaté	kudrnatý
kôchař	kuchař
kôchat; do-; vě-	kuchat
kôchêňa	kuchyně
kôchtit; do-; ô-	kuchtit
kôla	koule
kôlaté	kulatý
kôlêčka	kulička
kôlêch	kulich
kôlêska	velká koule
kôlêt; do-; na-; ot-; pře-; přê-; s-; vě-; za-	kulit
kôlhat; do-; přê-; ot-; za-	kulhat
kôlka	kulka
kôlovat (se); do- (se); s- (se)	koulovat se
kômšt	kumšt, dovednost, umění
kôna	kuna; chyba
kôndat; vě-	pluvit planě, mluvit nasmysly
kôpčêt	kupčit

kôpec	kupec
kôpovat; do-; na-; ot-; pře-; s-; vè-	kupovat
kôrník	kurník
kôřák	kuřák
kôře	kuře
kôřê nec	kuřinec
kôs	kus
kôsadlo	kusadlo
kôsêsko	velký kus
-kôsêt; o-; po- se; s-; za-	-kusit
kôt; do-; na-; o-; ô-; pot-; pře-; přê-; ros-; s-; vè-	kout, kovat
kôták	nástroj ke kutání, pohrabáč
kôtálet; do-; na-; pře-; přê-; s- se; vè-; za-	kutálet
kôtat; do-; na-; pře-; pro-; ros-; s-; vè-; za-	kutat
kôtchan	kuthan, nízká nádoba na pečení
kôtit; ô-	kutit
kôtloch	kutloch, malá nevzhledná místnost, brloh
kôžel	kužel
krad'ó	kradmo, potajmu
krbál	sukovitý kus dřeva; starý strom
krêda, křêda	křída
krêt; do-; po-; ot-; ô-; ros-; s-; vè-; za-	krýt
krêtina	krytina
krmec	chlívek pro prase
krokva	krokev
krombožê nec	krombožinec, lejno, výkal
kromflék	knoflík; malé dítě
kromholec	rozporka na zavěšení prasete při zabíjačce
krôcánek	něco zakrouceného
krôčet; za-	kručet
krôhadlo	kruhadlo
krônyř	krunýř
krôpica	krupice
krôšné	krušný
krôté	krutý
kryf	kev
křapčet; za-	křapět, křaplavě znít
křêčet; do-; ô- se; ros- se; vè-; za-	křičet
křêk	křik
křévat se; do- se; po- se; s- se	křivit se; prohýbat se
křêvdit; ô-	křivdit
křêfka	křivka
křêvé	křivý

křêvit (se); do-; na-; po-; s- (se); vê-; za-
(se)
křêžovat se; po-
křipopa
křupák, křupoň, křôpoň
kširê
kširovat; na-
kširovat se
kulňa
kvičeró
kystna
kyvlat (se); vê- (se)

křivít
křižovat se
příkop
křupan, venkovan, chrapoun
kširy, koňský postroj
kširovat, strojit do postroje
zdlouhavě se oblékat
kúlna
kvečeru
bedna
viklat

L

labákovat

labôť
lajstna
lamór
laterňa
lafka
léčêt; do-; pře-; vê-
léčêt; do- (se); na- (se); ob-; po-; vê-; za-
lébuňk
legát
lelék
lepšê
léstek
léta
léto
létko
létost'
- lê
lêbovat si
lêt, lêdi
lêché
lêják
lêko
lêpa
lêšêna
lêskanec
lêskat; do-; na-; vê-; z-
lêsknót, lêšťêt
lêst

jít pozdě spát;
brzy vstávat
labuť
lajsna, lať, prkno
velké zvíře
laterna, lucerna
lávka
léčit, uzdravovat
líčit, natírat
nicnedělání, pohoda
židle
lelík, pletenec vlasů, cop
lépe
lístek
lejta, nádoba na vyvážení močůvky
líto
lýtko
lítost
- li, spojka a částice
libovat si
lid, lidi
lichý
liják
lýko
lípa
lysina
liskanec, políček na tvář
liskat, políčkovat, fackovat
lisknout, uhodit, dát facku
list

lêstina	listina
lêšêt se; od- (se); roz-	lišit se
lêška	liška
lêšta	lišta
lêt; do-; na-; ô-; pře-; vê-; za-	lít
lêtovat; o-; po-; za-	litovat
lêzačka	lízačka, polotovar při vaření povidel
ličêt; vê-	líčit, vyprávět
ličêt; na-; po-	líčit , nastrožovat
list; -lizat; do-; na-; ô-; od-; pod-; pro-; pře-; pře-; s-; v-; vê-; za-	lézt; -lézat
litányja	litánie
lítat; do-; na-; nad-; pod-; ob-; od-; pro- (se); pře-; přê-; s- (se); v-; vê-; vz-	létat
lítat; ob-; ô- se; po-	rychle běhat
lito	léto
lóbat; lóbnót; po-	líbat
lóbanec	polibek
lóczêt se; - lóczovat se; od- (se); roz- se; vê-	loučit se; -lučovat se
lódna	bedna, přepravka
lohnót	lohnout, ukrást
lóchat; na- se; vê-	hltavě pít
lochna	díra v něčem
lochnit si	užívat si, dělat si pohodlí
lopáni	natrhané listy řepy ke krmení dobytka
lopón	velké ucho
lopuch, lopón	lopuch
lóža	louže; lóže
lôčêna	lučina
lôbové	libový
lôdařêt; z-	ludařit, upadat, lajdat
lôkša	lukše, nudle
lôna	luna, měsíc
lôncat	toulovat se, potloukat se
lônt	lunt, doutnák; hubená osoba; kus něčeho; pobuda, trhan
lôňák	luňák, dravý pták; míchadlo při vaření švestek v kotli; kosa na sečení obilí
lôp	lup, kořist
lôpat, lôpnót; za-	lupat; lupnout
lôpeň	lupen
lôpinek	lupínek
lôpê	lupy, šupinky pokožky ve vlasech

lôska
lôskat, lôsknót; za-
lôšťêt; do-; roz-; vê-
lôža
ludra

lusk
luskat, lusknout
luštit
močůvka
nadávka, mrcha, neřád, lump

M

mácnót
máčka
mačôra
madraca
maglajs
machomét
majôlena
malêna
marhôla
marastit; do-; z-
marêjáš
mašina
mateni, mateny
matička
matynka

medvet'
megotat se
mêchêř
mél
mélêt se; po- se; z- se
melhôba
mélka
mêřêca
mêt (se); po- se
mezê, mezêvá
mê
mêčet; za-
mêdlêt (se); na- (se); vê- (se)
mêdlêt (se); do- se; z- (se)
mêdlo
mêslêt (si); do- (si); od- si; ôs- si; pro- (si);
roz- (se,si); vê- (si); za- se
mêš
mêšlenka
mêt (se); do- (se); o- (se); ô- (se); pro-; pře-;
s-; vê-

uhodit, udeřit
bojácná osoba
nechutná omáčka
matrace
maglajz, pranice, rvačka, nepříjemnost
popletená, zmatená osoba
majolena, hezká, zdravá, kyprá žena
malina
meruňka
bít, tlouct, zraňovat
mariáš
široká, tlustá ženská
smíchané krmivo pro dobytek
popletená osoba
popleta;
matenice, svázaná zmrvená sláma
medvěd
blýskat se, třpytit se
mêchýř
i-mail, elektronická pošta
mýlit se
melhuba, tlachal, žvanil
mýlka, zmýlená
měřice, výměra pozemku (asi 0.2 ha)
mít
mezi
my
mečet
mydlit
bít se
mýdlo
myslet

myš
myšlenka
mýt

migat; o-; na-; vĕ-

mignót (se)

mino

minôlé

minôlost'

minôta

mist; na-; o-; od-; ô-; roz-; s-; vĕ-; za-

mist

mišek

mišenina

mizĕna

mláskat; do-; na-; roz-; vĕ-; z-

mlásknót

mličeň

mliko

mlikárňa

móčnica

modlĕdba

módré

moja

móka

morós

mosĕt

mozĕka

mózovat

môckat (se); po- (se)

môčĕt (se); z-

môcha

môchat se

môchlat; do-; po-; z-; za-

môchlat se; po- se

mômlat; za-

môška

môš

mranĕt; za-

mrkva

mrňóchat se

mrôĕt; za-

mrzôtost'

muct; do- se; po- (si); pře- (se); vĕ- si; z- (se)

muj

práskat;

stříhat, sekát

praštit, hodit

jméno

minulý

minulost

minuta

mést

utíkat

sáček, pytel;

nepořádná, trochu popletená osoba

smĕska obilí s vikou

mizina

práskat, bít

uhodit, praštit

mlíčen, cíp košile čouhající z kalhot

mléko

mlékárna

moučnice, dřevĕný truhla na mouku

motlitba

moudrý, chytrý

manželka

mouka

morous, mrzout, podivín

musĕt

muzika, hudba;

taneční zábava

mouzovat, potulovat se

muckat, tisknout, maĕkat, muchlat

muĕit

moucha

zavazet, překážit

muchlat, maĕkat

muchlat se, tisknout se k sobĕ

muĕlat, nesrozumitelnĕ mluvit

muška

muž

naříkat, plakat;

mňoukat

mrkev

toužit po partnerovi (*o koĕkách*)

mruĕt

mrzutost

moci

manžel

N

nabôbřelé
nabuňkat
nabřênkat
nacimbané
nacvekované

náčení
načôčovat
načôchnôté
načômovat
nat
nat-
nadbêtek
nadêchnót se

nadláblé
nadlábnót se

nadlôho
nadôté
nafôčené
nafôčet se
náfôka

naglâbené

nahlôchlé
nahrôbo

nachlôp
náchêlné

nachrblané, nachrmlané

nalêcho

namancárê

nanévěš

naôka

naôšnica

napotpádit

napotvorô

napózet

napôčené

napôklé

napôšténé

naprasêt

naranô

nárôč

narôbê

nabubřelý

nabaňkat, navést, nabalamutit

nabřinkat, nabít, natlouct

napitý

nacpaný, naplněný;

přesycený jídlem

náčiní, nádobí

navádět

načichlý

načumovat, nahlížet, nakukovat

nad, předložka

nad-, předpona

nadbytek

nadýchnout se

najezený

najíst se

nadlouho

nadutý, nafouklý, nafučený

nafučený, nafoukaný, nahněvaný

urazit se

náfuka, nafoukanec

hodně najezený

nahluchlý

nahrubo

nachlup, úplně, docela, navlas

náchylný

nachlazený

nalicho, naprázdno

úplně, na kousky

nanejvýš

nauka

náušnice

natrefit, přistihnout

naschvál

navádět

napučený;

uražený, nahněvaný

napuklý

napuštěný

udělat špatně, zkazit

najednou, současně

náruč

naruby, naopak

narychtovat

násêli

nasisovat

nastêdlé

nastrmačené**nastrmačêt**

návêk

nazdechané

nazbêt

nažêvô

né-

néblêš

néblêšši

necôdné

nedobêtné

nedôch

nédyI

necht

negde

negdo

nekeré

nekňôba

nekolêk

nekôdêma

nékrásněš

nélepšê

némenši

némiň

néprf

nérač, néraçi

neřkôlê

névěçi

névéš

nestêda

nevêcválané

nè

nêê

nigdá, nigdê

nigdo

nižêna

nožéce

nô

nò

nôcené

připravít, nastražit;

nastavit (budík, hodiny)

násilí

nakukovat, nahlížet

nastydlý

neuspořádaný

uložit něco neuspořádaně

návyk

nachlazený

nazbyt

naživu

nej-, předpona

nejblíže

nejbližší

necudný

nedobytný

neduh

nejdéle

nehet

někde

někdo

některý

nekňuba, nemotorný, loudavý člověk

několik

někudy

nejkrásněji

nejjépe

nejmenší

nejméně

nejprve, nejdříve

nejraději

neřkuli

největší

nejvýš

nestyda

nevychovaný

podmíněné ne

důrazné ne

nikdy

nikdo

nížina

nůžky

nu;

ano

váhavé ano

nucený

nôda	nuda
nôdit (se); ô- se; z- se	nudit
nôdné	nudný
nôtit (se); do- (se); přê- (se); v- (se); vê- (si)	nutit
nôtné	nutný
nôtnost'	nutnost
nôzné	nuzný
nuškê	nůžky
nyst (se); do-; na-; od-; ô-; po-; popo-; povz- (se); pře-; přê-; roz-; s-; vê-; vz- (se); za-	nést

Ň

ňahňat; na-; ô-	nedbale mačkat
ňóma	ňouma, nekňuba, nemehlo
ňôfat	očichávat
ňôhňat	ňuhňat, nesrozumitelně mluvit
ňôchat; o-	ňuchat, čichat

O

ocaplované	otrhaný
oblôda	obluda
oblôpkovat	opečovávat, obskakovat
obêcej	obyčej
obêcéné	obyčejný
obêvatel	obyvatel
obôt (se)	about
óbrati	úvratí
obróbek	okraj nádoby
obrôba	obruba
obrôč	obruč
obrykôle	drahoty
obřislo	povřislo; ztřeštěná ženská
obvêklé	obvyklý
obžêva	obživa
ocamcát'	odtamtud
ocát', ocavát', ocut'	odsud
očêčko, očênko	očičko, malé oko
očêsko	očisko, velké oko
očômovat	očumovat, okukovat
odbêt	odbyt; odbyt
oddêcky	odevždy

odrbětka	drobek, kousek; drobné děvče
odôlé	odulý
oflancovat; do-; na-; z-	pohlavkovat
oflanec	pohlavek, facka
ofónět se	otálet, váhat
ogrzlêna	nezralé ovoce
ohnôté	ohnutý
ohêp	ohyb
ohêzda	ohyzda
ohrabečňák	velký koš na plevy a ohrabky
ohrêzek, ohřêzek	ohryzek
ochcapinkê	drahoty
ochechôla	ochechule, nadávka pro ošklivou ženu
ochlovat; na-	mlátit, bít
ochoméat se	ochomýtat se, kolem něčeho chodit, motat se
óklôt	úklid
ómêsl	úmysl
oplégr	odnož, výhonek; malý chlapec
opôchlêna	opuchlina
opslôha	obsluha
ornunk	pořádek
osépkê	osýpky, spalničky, neštovice
óské; ôšši; néôšši	úzky; užší; nejužší
osôhlêna	sychravé počasí
ostêch	ostych
ostôda	ostuda
ostrôžêna	ostružina
ostrôška	rádlo
osôt	osud
osôška	osuška
ošômělé	ošumělý, obnošený, opotřebovaný
ošôntělé	ošuntělý, obnošený, opotřebovaný
ošôsta	ošusta, otrhanec
oštara	nepříjemnost; ostuda
oštarné	urýpaná, nepříjemná osoba
ostrôžêna	urýpaná osoba
oštucovat	ostružina
ošt'orané	krátce ostříhat
ot	okoralý
ot-	od, předložka
óteré, óterek	od-, předpona
otgdê	úterý
otjakžêva	odkdy
	odjakživa

otkát', otkavát', otkut'
otkôp
otkut'sê
otôžélé
otrôbê
otsôn
otstôp
ottamtát', ottamtut'
ožôlêt, obžôlêt

odkud
odkup
odkudsi, odněkud
otuzilý
otruby, odpadek při mletí obilí
odsun
odstup
odtamtud
obehrát (v kartách)

Ô

ô
ô-
ôbahnót si
ôbêt
ôbit
ôbožák
ôblêžovat
ôcaplované, ôcasované
ôcapkané
ôcaprtané
ôcmôchtané
ôčaběné, ôčiběné, ôčibené
ôčamčené
ôčebňa
ôčebnica
ôčeň
ôčêt (se); do- (se); na- (se); odna- (se); po-
se; pře- se; vê-se; za- (se)
ôčêtel
ôdálost'
ôderêt
ôdôdané
ôdôndané
ôfňôkané
ôfóknót
ôhli
ôcháč
ôchál
ôchélêt se
ôcho
òja
ôjimáni

u, vedle
u-, předpona
umínit si, usmyslet si
ubýt
ubít
ubožák
ubližovat
utahaný, unavený, vysílený
ucapkaný, unavený chůzí
uchozený
špinavý, neupravený
uplakaný
umrančený, ukňouraný
učebna
učebnice
učeň
učít
učitel
událost
udeřit
zašpiněný na puse
uspaný únavou
ufňukaný, plačtivý
ufouknout, tajně zmizet
uhlí
ucháč, velký hrnec s uchy
kluk, chlapec
uchýlit se
ucho
ó ano
ujímání, křečovitá bolest

ôklôt	úklid
ôkêdané	upovídáný
ôlebedit se	ulebedit se, pohodlně se usadit
ôlêca	ulice
ôlêčka	ulička
ònè	ó ne
ôondané	uondaný, unavený, vysílený
ôpajtnót	sebrat, ukrást
ôplkané	uplkaný, upovídáný
ôprdolêt se	usádlit se
ôráčêt se	uráčit se
ôráška	urážka
ôrčêt	určit
ôrčêtě	určitě
ôřknót	uřknout, uhranout
ôsêlovné	usilovný
ôsjižděné	často chodící nebo jezdící
ôsotonit se	usatonit se, unavit se, utahat se
ôsotoněné	unavený, udýchaný
ôš	už, již
ôšêt	ušít
ôškobrtané	uchozený, unavený, utahaný
ôškrančené	umrančený
ôšňôpané	umazaný na puse
ôšôbrtané	špinavý
ôšôbrtat se	ušpinit se
ôšôš	už už, již již
ôšôšněné	ušušněný, ušpiněný, usmrkaný
ôštárané, ôšt'órané	ušťouraný, urýpaný
ôšt'ôřovat se	učuřovat se, usmívat se, ušklebovat se
ôšvajcnót	uříznout, ustříhnout
ôtěkat; do-	utíkat
ôtnót	utnout, useknout
ôtrajdané	často chodící nebo jezdící
ôtréch	utrejch, nedobré pití nebo jídlo
ôťáplé	zakřiknutý, zamklý, pod pantoflem
ôvelebit se	ulebedit se, pohodlně se usadit
ôtěrák	ručník
ôzlêna	uzlina
ôzmót	sebrat
ôzolené	umazaný, ušpiněný
ôžd'ôbovat	uždibovat
ôžêtečné	užitečný
ôžirat se	užírat se, trápit se

P

pácnót

páčêt; vè-; za-

páčêt se; za-

pachl

pachlovat

pajtovat; na-; ô-

pajzat; do-; na-; po-; o-; ô-

pajznót; ô-; za-

pajzoň

pakátl

pakostit; po-; s-

palazór

palêca

palêcovat se

paliska

pančuča

pankét

panštok, pônštok

(hlópé jak p.)

pánva

papôla

paskřêvec

pašt'êka

pašt'êkovat; na-; vè-; za- si

paták

pavôcêna, póccêna

pazór

pazóra

pčikat; pčiknót; za-

perótká

pér

peřêna

petat

petlêca

petrôželi

pêplat (se); ô-; do-; vè-

pêplat (se); do- (se); na- (se); ô- (se); po- (se); za- (se)

pêsk

pêšné

spadnout

páčit, vyvracet

páčit se, líbit se

podvod

podvádět v kartách

krást

řezat

říznout

pajzák, nůž

malá osoba

dělat něco potajmu

parazol, slunečník, deštník

palice

poflakovat se

dřevěná líska na ovoce nebo brambory

punčoča

příkop

pantok, úzká sekera s dlouhým toporem
(hodně hloupý)

pánev

papula, huba, tlama, tlustý obličej

nezbeda

paštika;

paštêka, huba, tlama

nadávat, hubovat

tableta léku

pavučina

pazour, pařát;

velký nehet

pazoura, ruka

kýchat; kýchnout

peroutka, pírkó na pomašťování

pera z křídla na ometání

pýr

peřina

utíkat, pelášit

petlice

petržel

piplat, zdlouhavě dělat

mazat se

pysk

pyšný

pêtel
pêtlacêt; na-; ô-
picnót
picnót se
pict; do-; na-; o-; ô-; s- se; vê-; za-
pidlat, pidlikat; do-; o-; ô-
piglovat; do-; na-; vê-
pchat; pchnót; ô-; přê-; vê-; za-
pilênê
pinkosárek
pinožêt se; ô-

piro
pistôla
piznót
piznót se; ô-
plantat (se); do-; po- se; s-; vê-
plantat; do-; s-;
plešêsko
pléšť'ka
pléžêt se; do- se; f- se; přê- se; pro- se
plênót; do-; ô-; s-; vê-
plêskér
plist; do-; f-; na-; nat-; o-; ot-; op-; ô-; po-;
pro-; pře-; přê-; ros-; s-; vê-; za-
plist se; do- se; po- se; s- se
plíšek

plkê

plošêna
plóžêt se; do-; přê-
plôch
plôndra
plôndrovat; do-; s-
plôt; do-; na-; vê-; za-
plôt; do-; f-; pot-; obe-; vê-; za-
plôžêt
poboskê
pobřêskovat
pocát', pocut'
pocmrndovat
počéfka

počidit
podlaha
pod'ôpkované

pytel
pytlačit
picnout, střelit
opít se
péct
fidlat, neuměle řezat
čistit, leštit
píchat; píchnout
piliny
malý chlapec
pinožit se, pachtit se, plahočit se;
marně se snažit
péro
pistole
piznout, uhodit, udeřit, praštit
říznout se
popleteně mluvit
přeházet , míchat
velký plech na pečení
tyčka v plotě
plížít se
plynout
plyskýř, puchýř
plést, splétat

plést se, mýlit se
plíšek, malý nebo tenký plech;
plech na pečení
široké kalhoty;
žvásty, tlachy
plošina
ploužit se
pluh
plundra, běhna, flundra
plundrovat, drancovat, pustošit
plivat, plivnout
plout
plužit
naboso
povřiskovat, pokřikovat
potud
při práci spíš zavazet než pomáhat
podšívka;
poťouchlá osoba
rozdělit, dát všem
strop
potečkovaný, podúlkovaný

pohêp	pohyb
pók	pavouk
pokát', pokavát'	pokud
pokôšeni	pokušení
pokôta	pokuta
polifka	polévka
pomlôva	pomluva
poňókat	ponoukat, popouzet, svádět
poô-	pou-, předpona
porêbné	porybný
poróbat	udělat hodně práce;
	posekat
porôčêt	poručit, nařídít
pořát'	pořád
posépka	posýpka
posêla	posila
postôp	postup
postřék	postřík
pošáblé	přihlouplý
pošáblê nec	přihlouplá osoba
pošôšnat si	pošušnat si, pochutnat si
pot	pod, předložka
pot-	pod-, předpona
potôtelné	potutelný
potpózet	podpichovat
pot'ápané	poblblý
pot'óchlé	poťouchlý, úskočný, záludný
pozétřkô	pozítří
pozdliš	podél
pôcovat; do-; na-; pře-; vê-; za-	pucovat, čistit
pôčet; ros- se; vê-	pučet
pôčêt; vê-	vystrkovat (zadek)
pôch	puch, zápach
pôchér	puchýř
- pôchnót; na-; o-; s-	-puchnout
pôchřêt; s-	puchřet, trouchnivět
pôkat; pôknót; po-; vê-	pukat, praskat
pôkat; do-; po- si; za- si	kouřit, bafat
pôklêna	puklina
pômpa	pumpa
pômpelêch	pampeliška
pônk	ponk
pôpek	pupek
pôstit (se); do-; f-; na-; po-; o-; ot-; ô-; pro-;	pustit
pře-; přê-; ros- (se); s- (se); vê- (se); za- (se)	
pôtna	putna, větší nádoba s popruhem

pôtovať; do-; na- se; ot-; po- si; pře-
pôtyňka

pradleňa

prančêt; do-; na-; o-; ô-; pře-; pře-; ros-; vè-
prachél

(stoji to za staré p.)

prasêt se; o-

prasêt se (z nečém); na- se

prasêt (neco); do-; na-; s-

prčêt; o-

prčêt se; do- (se), po- (se); s- (se)

prčêt se

prčákê

prdelačka

prdolêt, prdôlêt; do-; na-; po- (si); s- (si);
vè-

prdola, prdôla,

prdolêna, prdôlena

prďôla

preřbuřt

prndat; vè-

prôt

přehrbóčet

přésañek

přê

přê-

přêčênlêvé

přêprcatêlé

přêtróblé

přêtym

přičêna

psék

psôt; po-; ze-

pučêt (si); vè- (si); za-

pučovat (si); na- (si); po- (si); povê- (si);

poza-; vè- (si); za- (si)

pučovňa

putovať

putýňka, dřevěná oválná nádoba s jedním
uchem

prádelna

smažit, péct

čert

(nestojí to za nic)

prasit se, vrhat selata

dřít se, namáhat se

špatně dělat, kazit

šidit

kazit se

často střídat partnery

teplé spodní dlouhé kalhotky

zabíjačková tmavá polévka

prdolit, breptat, žvanit

kdo prdolí, nesrozumitelně mluví

upovídána žena

prďola, kdo prdí;

starý drobný muž

tlačenka

tlachat

proud

přeskládat, přerovnat, přestěhovat

předsíň mezi kuchyní a dvorem??

při, předložka

při-, předpona

příčinnivý

osoba malé postavy

přihlouplý

přítom

příčina

pes

psout, spílat, pomlouvát, hanět

půjčit

půjčovat

půjčovna

R

rablovat; za-

rabózet; za-

rabôšêt

dělat rámus

dělat hluk

dělat, těžce pracovat;

kramařit

rači	raději
rafičêt; na-	rafičit, nastražovat
rafičêt se; do- se; na- se; vê- se	chystat se, strojit se
rafnót; ô-	rafnout, kousnout
ráchlêt se; ô- se	sádlit se, usazovat se
rajbovat; vê-	drhnout, čistit
rajdat (se); do- (se); po-; přê- se; roz-; s-;	špatně chodit, chromat;
vê-; za-	šlapáním ničit
rajzat, rajzovat; po-	spouzet, často cestovat
rani	ranní mše
rázněš	rázněji
rdósêt; ô-; po-; za-	rdousit
rêč	rýč
rédovat; ô-; vê-	rejdovat, řídit
recht	pravda
répanec	rýpanec
réža	rýže
rêba	ryba
rêbařêt; na- se; za- si	rybařit
rêbnik	rybník
rêčet; za-	ryčet, řvát;
rêčet; na-	hodně téct, pršet
rêdlo	rydlo
rêchtář	rychtář
rêchna; rychna	zápach, smrad
rêna	rýna, okap
rênek	rynek, náměstí
rêpadlo	rýpadlo
rêpák	rypák, velký nos;
	dvourohé rycí vidle na řepu a zeleninu;
	osoba ohrnující nos
rêšavé	ryšavý
rêt; do-; na-; o-; ob-; od-; ô-; po-; pod-; pro-;	rýt
pře-; přê-; roz-; s-; vê-; z-; za-	
rêzák	ryzák
rêzevêt; o-; ô-; z-	rezavêt
rêzi	ryzí
róbat; róbnót; na-; ô-; po-; pře-; vê-	sekat
roklêna	roklina
ropê	roupy, chutě
ropôcha	ropucha
roséfka	rozsívka, nádoba na osivo při setí
roschlôpacené	neučesaný
roskrôša	ženská chodící zeširoka
rosochál	rozsocha, vidlicovitě rozrostlá větev
roslêna	rostlina

roščeřópené

roščilêt (se)

rozbóchané

rozbrókané

rozglábené

rozvêlé

rožit, rožnót

rôp

rôčêčka

rôčka

rôčêt; do-; po-; za- (se)

rôčêtel

rôčnik

rôda

rôdé

rôch

rôka

rôkavica

rômpál

rômplovat

rôšec

(slané jak r.)

rôšêt; na-; od-; po-; pře-; z-

rôšno

ružêčka

rybnót (se)

rygól

rychtovat; po-

rychtovat (se); na- (se)

ryš

rozpuklý

rozčílít

tlustá osoba

rozdivočelý

dokořán otevřený

nezbedný

rozsvítit

rub

ručička

ručka

ručít

ručitel

ručník

ruda

rudý

ruch

ruka

rukavice

rumpál

rumplovat, tlouct, bouchat

(velmi sláný)

rušít

rušno

ružička

uhodit, udeřit

příkop

kárat, nadávat

chystat, připravovat

žito

Ř

řáchnót, řuchnót

řbet

řbitof

řečt'êna

řetkva

řict; do-; od-; ô- se; pro- se; pře- se; za- se

řičêca

řêcet; za-

řênót se; pře-

řêt'

řóchanec

řachnout, spadnout

hřbet

hřbitov

řečtina

ředkev

řící

řičice, síto na obilí

řičet, pronikavě plakat

řinout se, proudit

řit', zadnice

úder do zad

S

sádlêt se; ô-	sádlit se, usazovat se
scat; na-; po- (se); vê- se	močit
scat; do-; na-	silně přšet
sciplé	scíplý, uhynulý;
	vyhublý, špatně vypadající
sciplêna	scíplotina, uhynulý tvor;
	vyhublá, neduživá osoba
sčôchnót se	sčuchnout se, sblížit se, spřátelit se
sedlêna	sedlina
sér	sýr
sérinek	pobledlá, pohublá osoba
setnica	světnice
sêčák	syčák
sêčet; do-; za-	syčet
sêkot	sykot
sêla	síla
sêlêt; po- (se); vê- se; ze-	sílit
sêlné	silný
sêlnica	silnice
-sêlovat; ô-; po-; vê- (se); ze- (se)	-silovat
sên	syn
sênek	synek, chlapec
sêpat; do-; f-; na-; o- se; op-; ot-; ô-; po-;	sypat
pot-; pře-; přê-; ros-; vê- (se); za-; ze-	
sêpké	sypký
sêra	síra
sêrka	sirka, zápalka
sêrňa, syrňa	studená místnost
sêrotek	sirotek
sêrové	syrový
sêsel	sysel
sêté	sytý
sêtit (se); do- (se); na- (se); pře- (se)	sytit
sêto	síto
schlôbné	schlubný, chlubivý
schoř	tchoř
schořêca	skořice
sict; do-; na-; po-; ot-; ô-; vê-; ze-	síci, kosit
simat	snímat, odebírat karty z talonu;
	stahovat sádlo z kůže
sisat; -sisovat; na-; vê-	koukat, hledět
sjiždêt	stále někam chodit nebo jezdit
skêva	skýva, krajíc

sklinka	sklenice
sklipek	skrojek chleba
sklónhnót	sklouznout
sklókat; na-; po-	stloukat
skrajek	ukrojená nať řepy
skřévané	zkřivený
skopičêna	skopičina, rozpustilý, hloupý kousek
skosêt	skosit
skóška	zkouška
skôčet; za-	skučet
skôhrat	skuhrat
skôlêna	skulina
skôsêt	zkusit
skôtečně	skutečně
skôtek	skutek
skřéplé	skřípnutý
skřêdla	poklice
skřêdylka	malá poklice
skřêvan	skřivan
skřisêt	vzkřísit
slêp	slib
slêbovat; na-	slibovat
-slêchnót; do- se; po- (si); otpo-; pře-; vê-	-slechnout
(si); za-	
slêmák	slimák, hlemýžd'
slêna	slina
slênit; do-; na-; o-; ô-; po-; za-	slinit
slêntat; do-; na-; o-; ô- se; po- (se); za- (se)	slintat
slêšet; ô-; vê-; za-	slyšet
slêtovat se	slitovat se
slict (se); vê- (se)	svléci
sliknót (se); vê- (se)	svléknout
slôčovat; po-	slučovat
slôha	sluha
slôch	sluch
slôka	sluka
slôpka	slupka
slônko	slunko
slôšet	slušet
slôška	služka
slôšné	slušný
slôžba	služba
smêčka	smyčka
smêsl	smysl
smiřêt se; ô-	smířit se
smôtek	smutek

smôtné	smutný
smrknót se	setmět se
sněhólák	sněhulák
sněst	sníst
snôbni	snubní
sodufka	sodovka, limonáda
sokêňa	sokyně
sópeřêt	soupeřit
sózžêt se; ô-	soužit se
sózžeti	soužití
sôt	sud
sôdé	sudý
sôchar	suchar
sôcho	sucho
sôk	suk
sôkňa	sukně
sôkovat; do-; nat-; po-; za-	sukovat
sômtět; za-	sumtět, funět
sôpět; za-	supět, těžce oddychovat
sôšák	sušák
sôšênka	útlá osoba, vyzáblá
sôšêt (se); do- (se); na-; o- (se); ô- (se); vê-	sušit
(se); ze- (se)	
sôt'	suť
sôžovat (se); ô- (se)	sužovat
spěčovat se	vzpírat se, odporovat
spichat; po-	spěchat;
	spíchat
spirat se	přít se, dohadovat se
spiš	dříve
splknót si	splknout si, popovídat si
spodnica	spodní deska vozu
sposêrova	zasyrova
sposôcha	zasucha
spózet; po-	lézt někam, ložit
spôcovat	spucovat, sníst;
	vynadat
spôzan	stále někam loží
spražêt	zpražit, rázně odbýt, zakřiknout
sprčené	pokažený
spřičené	vzpřičený
steklé	stečený;
	vzteklý
steklêna	vzteklina;
	vzteklá osoba
sténé	stejný
sténak	stejně

steřet
stêdět se; za- se
stončēt
stôdené
stôdit; ô-; po-; za-
stôdňa
stôha

stôpeň
stôpka
strmisko
stróček
stródem
strôčné
strôhadlo
strôp
střechél
střéknôté
střempidlo
střešňa
střêhat (se); do- (se); na-; o- (se); ô-; po- (se); pro-; pře-; ros-; vê- (se); za-
střêhnót; ô-; pro-; pře-; ros-; -vê-; za-
střêk
střihnót
střípek
střížêha
stycť se
svajba
svatêňa
svêčēt; do-; o- se; ô- (se), pře- (se); pře-
svit'avé

Š

šabarovat
ščava

ščepánê
ščôdlat, št'ôdlat; do-; vê-; za-
ščôchnót se
ščôkat; št'ôkat; za-
ščôrat, št'ôrat; o-
ščôrêt se, št'ôrêt se; ô-; za-

zteřet, ztrouchnivêt
stydět se
podrůstat stonky (u drůbeže)
studený
studit
studna
stoh, kupa;
stuha, mašle;
ztuha, těžce
stupeň
stopka
strniště
stroužek
smutno, truchlivo
stručný
struhadlo
strup
střechýl, rampouch
připitý
potřeštěná osoba
třešeň
stříhat

stříhnout
střík
napjatě čekat, vyhlížet
květináč
lehká mlha
rozčílit se, rozzuřit se
svatba
svatyně
svědčit
lesklý, blyštivý

něčím mávat, pohybovat
šťáva;
kysele se tvářící ženská
křížaly
opakovaně viklat nebo pohybovat (*např. klikou*)
dát se dohromady, sblížit se
škytat
osychat, korat
usmívat se

ščvrklé	scvrklý
ščvrknót se; ze-	scvrknout se
šebela	brepta
šebelêt; do-; vè-	breptat, hodně povídat
šédrem	nakřivo
šérêt; ros-	šířit
šeřêt se; ros- se; s- se	šeřit se
šéstrok	šejtrok, sedadlo na voze pro kočího
šéza	druh kočáru;
(je jak š.)	(je hodně tlustá)
šédit (se); na-; o- (se); vè-	šidit
šédlo	šídlo
šék	šik
šekovat se	hodit se
šekovné	šikovný
šeroké; šěrši; néšěrši	široký; širší, nejširší
šěšečkê	malé šišky;
	knedlíčky do polévky
šěška	šiška;
	knedlík
šěšlat; za-	šišlat
šěšt'êčka	šištička
šêt; do-; f-; na-; nat-; op-; ot-; ô-; po-; pot-;	šít
pro-; pře-; přê-; roze-; s-; vè-; za-; zapo-; ze-	šizunk, kdo podvádí, šidí
šězuňk	přihloupý
šiblé	břidlicová taška
šifrák	kšíry, koňský postroj
širê	škytavka
škafka	sáček
škarnót	škatule
škatôla	škytat
škêtat; za-	šklubat, trhat
šklôbat; o-; vè-	mračit se
škňórêt se; za- se	škuban, trhan, otrhanec
škôban, šklôban	škubat
škôbat; o-	škudlit
škôdlêt; o-	opotřebovaná březová metla
škrablèna	stará škaredá ženská
škramla, škramôša	škrtnout
škrknót; ot-; pot-; pře-; vè-; za-	utéct
škrknót	škručet
škrôčet; za-	škruntat, jít šouravě
škrôntat (se); do- (se); o-; přê- se; ze-	staré ochozené boty
škrôntê	ledová kra
škrôta	šlejška
šléžek	

šlêchta	šlichta, špatné řídké jídlo
šlihovica	slivovice
šlôma	hustá omáčka
šmahôla	smaženice
šmand'a	levák
šmarovat	pochodovat
šmédit; pro-; vê-	šmejdit, hledat
šmelêna	šmelina
šmérat; po-	šimrat
šmidlikat; za-	šmidlat, neuměle hrát
šmikustr	šmigrust, pomlázka
šmôdla	šmudla, špinavý nepořádný člověk
šňořêt se; na- se; vê- se	šňořit se, krášlit se, fintit se
šňôpák	šňupák, velký nos, rypák; ten kdo ohrnuje nos nad jídlem
šňôpat; o-; vê-; za- si	šňupat
šňôpat; pro-; vê-	prohledávat
šňôpka	šňupka, trocha, špetka
šnytlich	šnytlík, pažitka
šókat se	loudat se
šókala	loudal
šolda	malý kluk
šomolêt; o-	třít prsty
šórat; do-; pře-; přê-; za-	šourat, šoupavě něčím pohybovat
šórat se; do- se; ô- se; přê- se, vê- se	šourat se, pomalu jít, vléci se, belhat se
šórem	šourem, šikmo, napříč; pěšky
šôbrnkovat se	chodit a nic nedělat, dělat pomalu
šôfan	šufan, naběračka
šôlek	návlek na prst při poranění
šôlêt; o-; vê-; za-	šulit, klamat, podvádět
šôm	šum
šônt	šunt, bezcenná věc, brak
šôpina	šupina
šôpka	šupka, slupka; velká rána
šôpotat	šupotat, šelestit; potichu jít
šôstit; za-	šustit
šôstka	pěkně oblečená žena
šôstnôt se	šustnout se, znenadání se stát nebo objevit
šôšeň	zaschlé okvětí na ovoci; malý chlapec; něco malého; uschlý sopel
šôšnit	dělat něco drobného
šôšnit se	zdlouhavě něco dělat, piplat se

šperkê	šperky, výslužka; pokrmý ze zabíjačky
špélek	špejle
šplechtat se; ô-; za-	hlasitě se smát
šplôchtat (se); o-; vê-	šplouchat
šplôňa	neupravená, špinavá žena
šporhêlt	šporhert, sporák
špôlec	pulec
špôlêt; na-; vê-	špulit
špônt	špunt, zátka; malé dítě
špôntovat; ot-; za-	špuntovat
šprndat se; vê-; za-	máčet se
šprndlat; šprôndlat; ros-	kvedlat
šprôndlák	dřevěný nástroj na rozmíchání pokrmů
šprôšel	špruše, příčka žebříku
šprncat; na-	škrabat nožem
šprtec	hra s mincemi jako hráči na desce
špryc	silný proud vody; podkladní omítka; nástroj k plnění jitrnic a jelit
šrajdat (se); do- (se)	šmajdat, pajdat
šrákê	šle; sopel pod nosem
šréga	šikmina
šrutka	kus uzeného masa
štêchar	úzký rýč
štêrê	čtyři
štêrêcet	čtyřicet
štiřêt se; za- se	štířit se, smát se, chichotat se
štôdák	študák
štôdovat; do-; na-; vê-	študovat
štôdyjum	studium
štôt	štont, být s to, být v stavu, schopen
štrêchlé	trochu odřený; připitý
štrêchované	plný po okraj
štrôcilka	malý bochník
štverka	čtyřka
štychovat (se)	předhánět se
štymovat (se)	hodit se, pasovat
šťépat; šťépnôt; ot-; ô-; pře-; vê-; za-	šťípat; šťípnout
šťépnôt	ukrást
šťóplé	šťíhlý
šťóplêna	šťíhlá osoba
šťór, ščór	šťovík
(kêselé jak š.)	(velmi kyselý)

š'órat; pro-; vê-

š'óřet se; za- se

š'óřet se; za- se

š'ókafka

š'ókat; za-

šuflek

švestkê

š'ourat, v něčem hrabat, rýpat;
prohledávat;

kritizovat

spokojeně se usmívat

šklebit se po kyselém

škytavka

škytat

šuplík, zásuvka

švestková povidla

T

tabôla

táhle, tamle

takê

takle

tamtôdê, tamtôdêma

taš'êčka

tédeň

tekôté

tekôtina

teorêja

těpat se

těpnót

teprof, teprová

teť, teťká, teťky

tê

têčêt se; vê-; vs- (se)

têčka

têlo

têto

tihlêčka

tlôkot

tlômit; ô-; přê-; s-; za-

totok

toť, toťká, toťky

toťtê

toťto

tô

tôcet

tôčné

tôdê

tôdêma, tôdêmato

tôhé

tabule

tamhle

taky

takhle

tamtudy

taštička

týden

tekutý

tekutina

teorie

popichovat se, poš'uchovat se

tepnout, jemně udeřit, plácnout

teprv

teď

ty

tyčit se

tyčka

týl

tyto

cihlička;

žehlička

tlukot

tlumit

tohleto, toďto

tuhle, nedávno, onehdy

tyhle ty

tohle to

tu, zde

tucet, dvanáct kusů

tučný

tudy

tudyhle

tuhý

tôhnót; přê-; s-; vê-; za-	tuhnout
tôchnót; s-; za-	tuchnout, stávat se ztuchlým
tôlák	tulák
tôlêpán	tulipán
tôlêt se; přê- se; s- se	tulit se
tômáš	tumáš
tôpé	tupý
tôpit; o- (se); s- (se)	tupit
tôplák	tuplák
tôšeni	tušení
tôšêt; vê-	tušit
tôtlat; ô-	tutlat
tôze	tuze, velmi
tôžédlo	tužidlo
trachta	hostina
trachtór	traktor
trachtyr	trychtýř
trcek	malý kousek, troška
trhlêna	trhlina
tróba	trouba;
	hlupák
trochô	trochu
trokê	troky, necky
trôhla	truhla
trôchlêt	truchlit
trômbela	trumbela, přihlouplý
trôs	trus
třeskôté	třeskový
třešt'êt; vê-	třeštit
třê	tři
třêcet	třicet
tříst; do-; na-; po-; pře-; o-; ô-; s-; vê-; za-; ze-	třást
třizbé	střízlivý
tutan	neprůbojná osoba
tvargl	tvarůžek
tyct; do-; f-; na-; o-; op-; ot-; ô-; po-; pot-;	téct
pro-; pře-; přê-; ros- se; s- se; vê-; za-	
tyntêch	průsvitná látka

Ť

ťafnót; ô-	chytit
ťápat; na- se; s-	hltavě jíst;
	těžce jít;
	padat

t'ápnót	t'ápnout, neobratně šlápnout spadnout
t'ôhék	tuhýk
t'ôkanec	následek t'uknutí
t'ôkat; do-; na-; o-; ô-; po-; přê-; ros-; s-; vê-; za-	t'ukat
t'ôknót; do-; na-; o-; ô-; po-; přê- (si); ros-; s (se); vê-; za-	t'uknout
t'ôlêt se; přê- se	tulit se
t'ôlkat; ô-	mačkat

U

ubêtek	úbytek
udif	údiv
uhên	úhyn
uhos, óhos	úhoz
uchêt	úchyt
uchêtka	úchytka
ukas	úkaz
umêsl, ómêsl	úmysl
uras	úraz
uřat, óřat	úřad
usměf	úsměv
ustřêžek	ústřižek
utočêt; za-	útočit
uvot, óvot	úvod
užech	úžeh

V

vaglat (se); ô- (se); vê- (se); za-	viklat
váškê	váhy
véce, véco	vejce
vêčinó	většinou
vedléši	vedlejší, sousední
vedlevá	vedle
velêčajznê	velmi velký
velêčêna	veličina
velêké	veliký
velêkánské, velêkánánské	velikánský
velêt; ot-; pře-; za-	velet
véměna	výmínek
venkô	venku

vépočet	výpočet
vérat; za-	vejrat, upřeně se dívat
věro	věru, opravdu, vskutku
věsêt; po-; na-; pro- se; pře-; roz-; s-; vê-; za-	věsit
vésirek	hubená pobledlá osoba
véslôška	výslužka
véstôha	výztuha
věšplechtê	výšplechty, tlachy
větr	vítr
větva	větev
vévos	úvoz
vê	vy, předložka
vê-	vy- , předpona
vêbahovat si	stále něco požadovat, vymýšlet si
vêbřeskovat	halasně vykřikovat
vêcajchnovat se	vyznamenat se, ukázat se
vêčênit	vyčinit, vyhubovat, důrazně vytknout
vêčôčovat	vyčnívát
vedêndat, vêdyndat	vymámit
vêfédrovat	vystěhovat, vyhodit
vêfiknôt se	nastrojít se
vêflôkovat	vyznačit floky
vêflôsat se	vysílit se
vêfóknôt	vyfouknout, ukrást
vêka	veka
vêlitat	vylétat, vyběhat, obstarat
vêmátat	hledat pravdu
vêmrčovat si	vymýšlet si, být stále nespokojen
vêpict (nekeho)	vypéct, oklamat, napálit
vêplknôt	vyplknout, vyžvanit, vybreptat; snést (<i>vejce</i>)
vêprdolêt se	pomalou se vypravit
vêslepičêt	vyzradit co nebylo třeba
vêsmradit se	vyvětrat se, jít na čerstvý vzduch
vêsočajznê	hodně vysoký
vêt; do-; za-	výt
vêvěcht'ovat	osušit koně věchtem
vêvrznôt se	nenápadně zmizet
vêziblêna	vyzáblá osoba
vêžhrané	tlustý, bachratý
vidlêčka	vidlička
vichrêca	vichřice
vîst; do-; na-; od-; pod-; pro-; pře-; přê-; roz-;	vést;
s-; vê-; za-	vézt
vlápnôt (si)	sednout
vlaštufka	vlaštovka

vnôk
vnôknót
vňěši
vrêp
vrôp
vrôt
vuňa
vžêté

vnuk
vnuknout
vnější
vryp
vrub
vrut
vůně
vžitý

Z

zabácnót
zabácnót se
zabéčené
zabéčêť se
zádôcha
záglechtka
záhê
záhêp
zahôčet
zálôdnost'
zálôsk
zapšknôté
zaracené
zaratit
zarpôtilé
zaskê, zasky, zasék
záslôha
zasmôšêlé
zásnôbê
zašmórané
zátêlek
zaviják
zazôbané
zážêtek
zbéčêť se
zbêtek
zbléska
zbóřêť se
zbózet se
zbrčenec, zbrkloň
zbrôsô
zdêchat
zdôřelé

zatknout, zavřít do vězení
zamilovat se
zatvrzelý
zatvrdit se
záducha, dýchavičnost
zásmažka
záhy, brzy, časně
záhyb
zahučet, někam spadnout
záludnost
zálusk
zaražený
ztracený, schovaný
ztratit, někam schovat
zarputilý, tvrdohlavý
zase
zásluha
zasmušilý
zásnuby
umouněný
zátylek
zavinutá бухta
zazobaný, zámožný, zbohatlý
zážitek
zdivočet
zbytek
zblízka
vzbouřit se
vzbouzet se
zbrklá osoba
zbrusu, zcela, úplně
vzdychat
zduřelý, opuchlý

zdôt se	vzedmout se;
zdrachtit	rozzlobit se, rozčítit se
zdrôžêt se	odradit
zdylka	sdružit se
zelêna	délka
zelchovňa	zelina, zelená bylina;
zem	pobledlá osoba
zemsky	udírna
zétřěšek	podlaha
zêglêt; do-; na-; po-; pře-; vê-	zemák, brambora
zêma	zítřejšek
zgarbê	čistit, leštit
zgebnót	zima
zgrblék, zgrbloň	nepotřebné věci, harampádí
zgrblêt; na-; ô-	zemřít, zahynout
zhôsta	skrblík
zhôrta	skrblit, lakotit
zhurô	zhusta, často
zhviždělé	zhurta, rázně, prudce
zlêkat; ô- se; roz- se; za- (si)	vzhûru
zohéralé	divoký, rozpustilý
zohlé	vzlykat
zôbák	zpovykaný
zôbat; do-; na-; o-; ô-; po-; roz-; vê-; ze-	zohnutý
zôbit se; za- se	zobák
zôp	zobat
zôřêt; roz- (se); vê- se	zubit se
zôřêvé	zub
zôt (se); na- (se); pře- (se); vê- (se); ze- (se)	zuřit
zračnót, zréchnót	zuřivý
zrachovat	zout se
zungat; zungnót; na- se; vê-	zmoknout
zvěçêt; zvěçovat	spoçítat
zvêk	naráz pít
zvêkat; zvêknót	zvětšit; zvětšovat
zvêsoka	zvyk
zvihnót; nat-; ot-; ô-; pře-; vê-	zvykat; zvyknout
zvichořêt	zvysoka
zvizityrovat	zdvihnout, zvednout
zypst; ô-; za-	vynadat
	zkontrolovat
	zábst

Ž

žalôt	žalud
žbôlêna	bublina
žbrdol, žbrdolec	trocha tekutiny, hlt nápoje
žbrônda	žbrunda, nechutná polévka, špatný nápoj
ždóchnót; od- (se); přê-; vê- ; za-	žduchnout, postrčit
žďôbat; na-; o-; ô-; vê-	ďoubat, štárat
ždrcať, ždrcnót	drcať, drcnout
žédľék	žejdľík
žédlo	zřídlo, vodní pramen
žêca	velká lžíce
	zednická lžíce
žêčka	lžíce
žêčenka	lžička
žêla	žíla
žêt	žid, skvrna, šmouha, flek na malbě
žêt; do- se, o-; ob-; ô- (se,si); po-; poô-; pro-;	žít
pře-; v- se; vê- se; vêô-; z- se; za-; zneô-	
žêtnisko	pšeničné pole
žêto	pšenice
žêvé	živý
žêvit (se); do- (se); o- (se); ô- (se); přê- (se);	živit
vê- (se)	
žêvnost'	živnost
žêvobêti	živobyť
žêvočêch	živočich
žêvořêt	živořit
žêvot	život
žingla	žengle, výraz pro tenkost, štíhlost
žgrdlêt, žgrdlačêt	škudlit, šetřit, schraňovat
žhrat; do- (se), na- se; o- (se); ô- (se); po-	žrát, hodně jíst;
(si); pře- (se); ze-	hodně pít
žhrat se; ô- (se)	trápit se
žlódek	žloutek
žlôč	žluč
žlôklé	žluklý
žlôté	žlutý
žňa	žně
žôchla	žuchla, mluvka, žvanil
žôchlat; za-	žuchlat
žôžlat; do-; o-; ô-; po-; vê	žužlat, žmoulat
žvachôlec	žvachel, chuchvalec
žvêchan	požvýkané jídlo;
	pomačkaná věc

